

tárosok ezzel kapcsolatban is hívják fel a figyelmet Sztálin elvtárs műveinek olvasására, tanulmányozására.

Sztálin elvtárs emberi nagyságát, tetteit, hatalmas alkotásait a szovjet szépirodalom igen sok műve ábrázolja. A könyvtárosok hívják fel ezekre a művekre, különösen pedig Sztálin elvtársra vonatkozó részekre a figyelmet. Olvassák fel ezeket a könyvtárban, vagy egyebütt (SZ. F. T. E.) rendezett összejöveteleken. Elsősorban a következő műveket ajánljuk:

Pavlenko: *Berlin eleste* (59—63. lap).

Illés Béla: *Fegyvert s vitézt énekek* (151—158. lap).

Pavlenko: *Boldogság* (211—214. lap).

Virta: *Sztálingrádi csata* (65—66. lap).

Vizsnyevszkij: *Feledhetetlen 1919.* Dráma. (62—76. lap).

A. Tolsztoj: *Kenyér* (197—204. lap).

Ájánljon olvasásra a könyvtáros olyan műveket is, melyek Leninről szólnak. Például: Osztrovszkij: *Az acélt megedzük* (Lenin haláláról szóló rész), Majakovszkij: *Lenin*, Illés Béla: *Történelmi lecke*.

Ha a könyvtár teheti, készíttessen egy nagyméretű (120×230 cm) táblát vörös anyaggal bevonva és erre szereljük rá Sztálin elvtárs feketével bekeretezett képét. A kép alá a következő feliratot javasoljuk:

»Fogadjuk neked Sztálin elvtárs, fogadjuk, hogy életünk végső pillanatáig hűséges katonáid leszünk, dolgoz, áldozatkész fiai az általad felszabadított és erőhöz segített drága hazánknak, törhetetlen harcosai a békének, a proletárnemzetköziség, a kommunizmus nagy ügyének.«

Hazánk felszabadulásának évfordulója a könyvtárakban

1945. április 4. népünk életében döntő sorsfordulatot jelentett. Ezen a napon dördült el az utolsó puska-lövés hazánk területén, ekkor semmisítette meg a dicsőséges Vörös Hadsereg Magyarországon az utolsó ellenséges fasiszta katonai csoportokat. Ez a nap tette lehetővé a magyar nép számára azt, hogy — történelme folyamán először — felszabadulva külső és belső elnyomói igája alól, teljes önállóságra tegyen szert és megnyílt előtte az út egy új, jobb, boldogabb társadalom, a szocialista társadalom felépítése felé. Ezt a egyszerű, de minden erőnk megfeszítését igénylő feladatot nem valósíthatnánk meg felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió segítségével, mely állandóan figyelemmel kísérte a fiatal Magyar Népköztársaság fejlődését, és mindig kész volt nemcsak gazdag tapasztalatainak korlátlan átadásával, hanem, ha kellett, anyagi segítséggel is — nemcsak az újjáépítés megindulásakor, amely nem is indulhatott volna meg szov-

jet segítség nélkül —, hanem egészen a legutóbbi időkig — segítette és segíti országunkban a szocializmus alapjainak lerakását. »Ezért, amikor népi demokráciánk fejlődésének és sikereinek rúgóit feltárjuk, az első döntő erőként felszabadítónk, a Szovjetunió segítségét kell méltatnunk.« (Rákosi Mátyás.)

Ezek a szempontok kell, hogy irányítsák a munkáját minden könyvtárosnak, ha hozzá akar járulni legnagyobb nemzeti ünnepünk méltó megünnepléséhez.

E feladata megoldásához a könyvtárosnak számos lehetősége van. Ezek részben állandó jellegűek, például az olvasóval, kölcsönzővel való foglalkozás, olvasótervek készítése stb. részben pedig alkalmoszerűek: kiállítás, könyvankét, esetleg irodalmi est.

Nézzük meg részletesebben az aktuális feladatok kérdését, különösen az ünnepi kiállítások problémáját.

Mintaképpen bemutatjuk, hogy kezdjünk hozzá egy április 4-i kiállítás elkészítéséhez. Olyan kiállítást mutatunk be itt, amit a legkisebb falusi könyvtár is megvalósíthat. Ezzel természetesen nem akarjuk megkötni könyvtárosaink alkotó kezdeményezéseit, akik jobb könyvanyag birtokában nagyobb méretű, egy-egy itt vázolt témakört jobban kidomborító kiállítást akarnak rendezni, csak irányelveket szeretnénk adni egy hasonló tárgyú kiállítás elkészítéséhez.

Először is megnézzük, mik azok a legfontosabb szempontok, amiket ennek a kiállításnak vissza kell tükröznie. Ha április 4-re gondolunk, első gondolatunk a hála és a szeretet megnyilvánulása felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió és a dicsőséges Vörös Hadsereg iránt. A kiállításunknak is elsősorban ezt kell kidomborítani.

Ezután megadjuk a kiállítás fő feliratát, például:

ELJEN ÁPRILIS 4, A FELSZABADULÁS ÜNNEPE!

A következő lépés: kijelöljük a téma fő csoportjait. Mivel most egy álló 4-soros tárló számára készített kiállítást írunk le, azért 4 csoportba osztjuk be a könyveket.

Az első sorba (vagy fekvő tárló esetében a tárló középponti helyére) azokat a könyveket tesszük, amelyek a Szovjetunió felszabadító szerepével és Sztálin elvtárrsal, a zseniális hadvezérel foglalkoznak:

SZTÁLIN, I. V.: *A Szovjetunió Nagy Honvédő Háborújáról*. Bp. 1951, Szikra, 202 l.

VOROSILOV, K.: *Sztálin és a Szovjetunió fegyveres erői*. Bp. 1951. Szikra. 153 l.

Magyarország felszabadítása. Bp. 1950. Orsz. Levéltár, 101. l. (Ennél a könyv-nél különösen a benne található térképre hívom fel a figyelmet, amely szemléltetően mutatja be a Magyarországért vívott harcokat.)

SZMIRNOV, M.: *Harcban Budapestért*. Bp. 1952, Új Magyar, 120 l.

ZSIGMOND László: *Magyarország és a második világháború*. Bp. 1949, Szikra, 40 l.

Ha nagyobb méretű kiállítást akarunk rendezni, úgy a következő könyveket is helyezzük el a tárlóban:

RAKOSI Mátyás: *Honvédelem és hazafiság*. Bp. 1952. Szikra, 203 l.

(Nyissuk ki a »Hála és dicsőség felszabadítónknak, a nagy Szovjetuniónak!« c. beszédnél.)

RÉVAI József: *Élni tudunk a szabadsággal*. Bp. 1949. Szikra, 687 l. (»Ünnepi tanulmány« c. beszédnél, 330. l.)

A kiállítás második csoportja azokat a könyveket tartalmazza, amelyekben hazánk felszabadulásával kapcsolatos képanyagot találunk. Ezeket a könyveket a megfelelő képeknél kinyitva helyezzük el a tárlóban. Például:

Öt év. Bp. 1951. Athenaeum.

Mai Magyarország. Bp. 1949. Szikra.

Április 4. Hazánk felszabadulásának ünnepe. Bp. 1950. MDP, 32 l.

A harmadik sorba tesszünk néhány, a Magyar Népköztársaság szocialista építésének eredményeit bemutató könyvet. Például:

RAKOSI Mátyás: *Népi demokráciánk útja*. Bp. 1952. Szikra, 48 l.

Utazás az új Magyarországon. Bp. 1951. Ifj. Kiadó.

SANDOR András: *Sztálinváros*. Bp. 1951. Népművelési, 177 l.

Öt éves tervünk béketero. Bp. 1951. Népművelési, 442 l.

Végül az utolsó csoportba olyan műveket helyezzünk el, amelyek szépirodalmi formában mutatják be a felszabadulás eseményeit és hitet tesznek a magyar és a szovjet nép örök barátsága mellett.

Ilyenek pl.:

A Volgától a Dunáig. Szovjet költők a magyarokról. Bp. 1951. Új Magyar.

(Pervomajskij: Budapesti levél, 24. l-nál kinyitva.)

A szabadság énekei. Bp. 1950, Franklin. (OSANYIN: *Dal a szovjet-magyar barátságról.* 180. l.-nál kinyitva.), Vagy:

Szabadság. Magyar írók antológiája. Bp. 1951, Szépirod. (KOVAI L.: *Buda-pesti csata.* 266—270. lapnál kinyitva.)

GONCSAR, A.: *Zászlóvivők.* Bp. 1951.

ILLES B.: *Honfoglalás.* Bp. 1952. Szépirod.

ILLES B.: *Fegyvert s vitézt éneklek...* Bp. 1952. Szépirod.

ACZÉL T.: *A szabadság árnyékában.* Bp. 1952.

Ha a könyvanyag kiválogatásával elkészültünk, feliratokról kell gondoskodnunk. A kiállításra kerülő könyveket lássuk el néhány soros ismertetéssel, annotációval. Az annotációkat tussal vagy tintával katalóguscédula nagyságú kartonra írjuk rá. Az ismertetések mellett készítsünk egy nagyobb méretű feliratot is, amely az egész kiállítás jelmondátul szolgál. Például:

»... A hálás magyar nemzet soha nem felejt el, hogy szörnyű elesettségében, a fasiszta barbárok kiverése után a Szovjetunió és a nagy Sztálin segítőkeze állította talpra.« (Rákosi.)

Ha mindezek készen vannak, munkánk utolsó állomása, a kiállítás tulajdonképpeni rendezése következik. Álló tárló esetében az egyes témacsoportokat külön sorokban helyezük el, az egyes soroknál is vigyázzunk a művek logikai sorrendjére. Fekvő tárló vagy asztal esetén a könyvtáros ízlésének és ötletességének tágabb tere nyílik, csak arra kell fokozott gondot fordítania, hogy az egyes tárgyköröket különítsük el egymástól és a leglényegesebb mondanivalót tartalmazó műveket a tárló közepére helyezjük.

Ha a kiállítást elkészítettük, gondoskodnunk kell a megfelelő propagandáról is. Készítsünk egy-két feliratot, például: »A könyvtár olvasótermében (kölcsonzhelyiségében) **ÉLJEN APRILIS 4, A FELSZABADULÁS UNNEPE!** c. kiállítás nyílt meg.«

Ezenkívül hirdessük ezt a helyi lapban, moziban, stb. Beszélgessünk olvasóinkkal a kiállításról, ismertessük, ajánljuk az itt szereplő könyveket. Hogy a kiállítást aktuálisabbá, helyi jellegűvé tegyük, keressünk ki, akár az itt felsorolt irodalomból, akár a korabeli (1945) újságokból olyan részleteket, amelyek az illető helység vagy vidék felszabadulásáról szólnak.

A fent vázolt kiállításminta bemutatásával kapcsolatban nem tudtuk és nem is volt szándékunkban a kérdésre vonatkozó teljes anyagot tartalmazó bibliográfiát adni. Ez túlment volna a cikk eredeti célkitűzésein. Célunk csupán az volt, hogy néhány szempont felvetésével segítségére legyünk könyvtárosainknak abban, hogy minél jobb, az alkalomnak megfelelő kiállítást készítsenek el, amely méltó *Április 4-nek*, legnagyobb nemzeti ünnepünknek megünnepléséhez.

RAZSÓ GYULA

